

# MAJANDUSAASTA ARUANNE

**aruandeaasta algus:** 01.01.2016

**aruandeaasta lõpp:** 31.12.2016

**ärinimi:** Harju Tarbijate Ühistu

**registrikood:** 10347236

**tänava/talu nimi,** Saku tn 6

**maja ja korteri number:**

**linn:** Tallinn

**maakond:** Harju maakond

**postsihtnumber:** 11314

**telefon:** +372 6699801

**faks:** +372 6699818

**e-posti aadress:** keskus@harjuty.ee

## Sisukord

|                                             |    |
|---------------------------------------------|----|
| Tegevusaruanne                              | 3  |
| Raamatupidamise aastaaruanne                | 5  |
| Bilanss                                     | 5  |
| Kasumiaruanne                               | 6  |
| Rahavoogude aruanne                         | 7  |
| Omakapitali muutuste aruanne                | 8  |
| Raamatupidamise aastaaruande lisad          | 9  |
| Lisa 1 Arvestuspõhimõtted                   | 9  |
| Lisa 2 Raha                                 | 11 |
| Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed                 | 12 |
| Lisa 4 Muud nõuded                          | 13 |
| Lisa 5 Varud                                | 13 |
| Lisa 6 Pikaajalised finantsinvesteeringud   | 14 |
| Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud             | 15 |
| Lisa 8 Materiaalsed põhivarad               | 16 |
| Lisa 9 Kapitalirent                         | 17 |
| Lisa 10 Kasutusrent                         | 17 |
| Lisa 11 Laenukohustised                     | 19 |
| Lisa 12 Võlad ja ettemaksed                 | 20 |
| Lisa 13 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad    | 20 |
| Lisa 14 Osakapital                          | 21 |
| Lisa 15 Müügitulu                           | 21 |
| Lisa 16 Muud äritulud                       | 21 |
| Lisa 17 Kaubad, toore, materjal ja teenused | 21 |
| Lisa 18 Mitmesugused tegevuskulud           | 22 |
| Lisa 19 Tööjõukulud                         | 22 |
| Lisa 20 Muud ärikulud                       | 22 |
| Lisa 21 Intressitulud                       | 22 |
| Lisa 22 Intressikulud                       | 23 |
| Lisa 23 Tingimuslikud kohustised ja varad   | 23 |
| Lisa 24 Seotud osapooled                    | 23 |
| Aruande allkirjad                           | 24 |
| Vandeaudiitori aruanne                      | 25 |

## Tegevusaruanne

### Üldine majanduse olukord eestis

2016. aastal kasvas Eesti sisemajanduse koguprodukt (SKP) Statistikaameti arvestuste kohaselt 1,6%. 2016. aastat iseloomustab SKP aeglane, kuid stabiilne kasv. Majanduskasvu vedasid erinevates kvartalites nii kaubandus, info ja side kui ka transpordi tegevusala. Kaubanduse tegevusala lisandväärtuse kasv oli viimase nelja aasta võrdluses suurim ning seda peamiselt jae- ja hulgikaubanduse stabiilse kasvu toel.

2016. aastal kasvas Eesti sisemajanduse nõudlus 2,6%, mõjutatuna enim kodumajapidamiste tarbimiskulutuste suurenemisest. Kodumajapidamiste lõpptarbimiskulutused kasvasid eelkõige transpordile, toidule ja vabale ajale tehtud kulutuste suurenemise tõttu. Sisenõudlus kasvas kiiremini kui SKP.

2016.aastal kasvas SKP kiiremini kui töötatud tundide ning hõivatute arv. Seega suurenes kogumajanduse tööjõu tootlikkus hõivatu kohta 1,4% ja tunni kohta 1,2%. Samas on suurenenud SKP loomiseks tehtud tööjõukulud. Võrreldes 2015. aastaga kasvas tööjõu ühikukulu 4,2%.

Statistikaameti andmetel kasvas Eestis 2016. aasta jaekäibe kogumaht jooksevhindades 7,0%. Kõige hoogsamalt kasvas mootorsõidukite hooldus ja remont (18,7%). Jaemüügi kasv spetsiaaleerumata kauplustes (ülekaalus toidukaubad) kasvas 2016.aasta kokkuvõttes 3,7%. Eesti Konjunktuuriinstituudi andmetel on tarbijate kindlustunde indikaator 2016. aasta lõpukuudel näidanud tõusu.

Tarbijahinnaindeks Eestis kasvas aasta kokkuvõttes 0,1%. sealhulgas toidu ja mittelakohoolsete jookide hind aasta kokkuvõttes ei kasvanud. Samas riietuse ja jalatsite kaubagrupp kallines aastaga 3,4%. Suurima hinnatõusu tegid aktsiisi kasvu tõttu läbi alkohoolsed joogid ja tubakas 6,4%.

Töötaja kohta makstud hüvitised kasvasid endiselt tootlikkusest kiiremini. Statistikaameti andmeil kasvas keskmine brutopalk 2016. aastal võrreldes 2015. aastaga 7,6%. Palgakasv oli kiirem valdavalt keskmisest madalama palgaga tegevusaladel. rahandusministeeriumi hinnangul ei ole lähiajal oodata palgasurve olulist taandumist väheneva tööealise rahvastiku ja madala tööpuuduse tõttu.

### Majandustulemused

2016. aasta müügitulu oli 50 272 030 eurot ja kasv võrreldes 2015. aastaga oli 0,4%. Müügitulust moodustas kaupade jaemüük 97,89%, kinnisvara üürileandmine 0,69% ja kaubandusega seotud teenuste müük 1,43% . Seejuures kasvas kaupade müük võrreldes eelmise aastaga 0,4%, kinnisvara üürileandmine vähenes 5,4% ja kaubandusega seotud teenuste müük kasvas 4,2%.

Harju Tarbijate Ühistu kauplustes tehti 2016. aastal 5,6 miljonit ostu (2015. aastal 5,7 miljonit ostu). Säästukaardi klientide käibe osatähtsus kogukäibest oli 79,3% (2015. aastal 78,2%).

Harju Tarbijate Ühistu kasum oli 1 837 375 eurot, mis on 1,1% suurem, kui eelmisel aastal.

Harju tarbijate Ühistu varade maht 31.detsembril 2016 oli 20 380 839 eurot, kasvades võrreldes 2015. aasta lõpu seisuga 2 895 269 eurot ehk 16,6%.

### Harju Tarbijate Ühistu peamised finantsnäitajad 2016-2015

| Finantsnäitajad (eurodes) |                   |                   |
|---------------------------|-------------------|-------------------|
| Perioodi kohta            | 2016              | 2015              |
| Müügitulu                 | 50 272 030        | 50 077 098        |
| Ärikasum (EBIT)           | 1 765 967         | 1 758 051         |
| Puhaskasum                | 1 837 375         | 1 817 583         |
|                           |                   |                   |
| Perioodi lõpu seisuga     | 31.12.2016        | 31.12.2015        |
| Käibevarad                | 5 420 912         | 4 146 958         |
| Põhivarad                 | 14 959 927        | 13 338 612        |
| <b>Varad kokku</b>        | <b>20 380 839</b> | <b>17 485 570</b> |

|                                                                         |                   |                   |
|-------------------------------------------------------------------------|-------------------|-------------------|
| Lühiajalised kohustised                                                 | 3 310 347         | 3 064 242         |
| Pikaajalised kohustised                                                 | 828 255           | 17 326            |
| <b>Kohustised kokku</b>                                                 | <b>4 138 602</b>  | <b>3 081 568</b>  |
| Omakapital                                                              | 16 242 237        | 14 404 002        |
| <b>Kohustised ja omakapital kokku</b>                                   | <b>20 380 839</b> | <b>17 485 570</b> |
|                                                                         |                   |                   |
| <b>Suhtarvud (%)</b>                                                    | <b>2016</b>       | <b>2015</b>       |
| Müügitulu kasv (%) (müügitulu 2016 - müügitulu 2015)/müügitulu 2015*100 | 0,4%              | 12,9%             |
| Ärirentaablus (%) ärikasum/müügitulu*100                                | 3,5%              | 3,5%              |
| Puhasrentaablus (%) puhaskasum/müügitulu*100                            | 3,7%              | 3,6%              |
| Omakapitali osakaal (%) omakapital/ (kohustised+omakapital)*100         | 79,7%             | 82,4%             |
| Varade tootlus (%) puhaskasum/keskmised varad*100                       | 9,7%              | 10,7%             |
| Omakapitali tootlus (%) puhaskasum/keskmine omakapital*100              | 12,0%             | 13,5%             |
| Likviidsuskordaja (%) käibevara/lühiajalised kohustised                 | 1,6               | 1,4               |

### Investeeringud

Aruandeperioodil investeeriti materiaalsesse põhivarasse kokku 2 431 885 eurot. Peamised investeeringud olid:

- Muraste Konsumi kinnistu ost 1 800 000 eurot
  - Rohuneeme A ja O kaupluse ehitus ja sisustus 416 606 eurot
  - Sõpruse Konsumi nutikassad ja sisustus 146 598 eurot
- Lisaks investeeriti hoonete, sisustuse, seadmete ja arvutustehnika uuendamiseks 68 681 eurot.

### Personal

Harju Tarbijate Ühistu keskmine töötajate arv oli 283 töötajat (2015; 287). 2016. aastal moodustasid ettevõtte tööjõukulud 4 874 943 eurot (2015; 4 596 335), suurenedes 6,1%.

### Eesmärgid järgmiseks majandusaastaks

Harju Tarbijate Ühistu põhieesmärgiks järgmisel majandusaastal on kaasaegsel tasemel jaekaubandusteenuse pakkumise teel oma firma turupositsiooni säilitamine ja suurendamine tegevuspiirkonnas Harjumaal ja Tallinnas.

- Kose Konsumi juurdeehitus ja müügipinna suurendamine
- Kuusalu Konsumi müügipinna suurendamine
- Projekteerimise alustamine Loksa ja Aruküla Konsumi müügipinna laiendamiseks
- Kauplustes toodete saadavuse parandamine
- Kaubakadude vähendamine
- Kaupluse töötajate koolitamine ja arendamine

Jaan Marjundi

Juhatuse esimees

## Raamatupidamise aastaaruanne

### Bilanss

(eurodes)

|                                              | 31.12.2016        | 31.12.2015        | Lisa nr |
|----------------------------------------------|-------------------|-------------------|---------|
| Varad                                        |                   |                   |         |
| Käibevarad                                   |                   |                   |         |
| Raha                                         | 1 711 504         | 701 207           | 2       |
| Nõuded ja ettemaksed                         | 526 565           | 494 824           | 3       |
| Varud                                        | 3 182 843         | 2 950 927         | 5       |
| <b>Kokku käibevarad</b>                      | <b>5 420 912</b>  | <b>4 146 958</b>  |         |
| Põhivarad                                    |                   |                   |         |
| Finantsinvesteeringud                        | 3 598             | 3 598             | 6       |
| Nõuded ja ettemaksed                         | 1 318 626         | 1 321 355         | 3       |
| Kinnisvarainvesteeringud                     | 404 115           | 423 382           | 7       |
| Materiaalsed põhivarad                       | 13 233 588        | 11 590 277        | 8       |
| <b>Kokku põhivarad</b>                       | <b>14 959 927</b> | <b>13 338 612</b> |         |
| <b>Kokku varad</b>                           | <b>20 380 839</b> | <b>17 485 570</b> |         |
| Kohustised ja omakapital                     |                   |                   |         |
| Kohustised                                   |                   |                   |         |
| Lühiajalised kohustised                      |                   |                   |         |
| Laenukohustised                              | 262 696           | 82 263            | 11      |
| Võlad ja ettemaksed                          | 3 047 651         | 2 981 979         | 12      |
| <b>Kokku lühiajalised kohustised</b>         | <b>3 310 347</b>  | <b>3 064 242</b>  |         |
| Pikaajalised kohustised                      |                   |                   |         |
| Laenukohustised                              | 828 255           | 17 326            | 11      |
| <b>Kokku pikaajalised kohustised</b>         | <b>828 255</b>    | <b>17 326</b>     |         |
| <b>Kokku kohustised</b>                      | <b>4 138 602</b>  | <b>3 081 568</b>  |         |
| Omakapital                                   |                   |                   |         |
| Osakapital nimiväärtuses                     | 36 995            | 36 135            | 14      |
| Kohustuslik reservkapital                    | 952 226           | 588 710           |         |
| Muud reservid                                | 2 687             | 2 687             |         |
| Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) | 13 412 954        | 11 958 887        |         |
| Aruandeaasta kasum (kahjum)                  | 1 837 375         | 1 817 583         |         |
| <b>Kokku omakapital</b>                      | <b>16 242 237</b> | <b>14 404 002</b> |         |
| <b>Kokku kohustised ja omakapital</b>        | <b>20 380 839</b> | <b>17 485 570</b> |         |

## Kasumiaruanne

(eurodes)

|                                             | 2016             | 2015             | Lisa nr |
|---------------------------------------------|------------------|------------------|---------|
| Müügitulu                                   | 50 272 030       | 50 077 098       | 15      |
| Muud äritulud                               | 5 500            | 13 563           | 16      |
| Kaubad, toore, materjal ja teenused         | -40 773 855      | -40 804 287      | 17      |
| Mitmesugused tegevuskulud                   | -2 051 663       | -2 155 033       | 18      |
| Tööjõukulud                                 | -4 874 943       | -4 596 335       | 19      |
| Põhivarade kulum ja väärtuse langus         | -807 841         | -769 852         | 7,8     |
| Muud ärikulud                               | -3 261           | -7 103           | 20      |
| <b>Ärikasum (kahjum)</b>                    | <b>1 765 967</b> | <b>1 758 051</b> |         |
| Intressitulud                               | 84 417           | 62 911           | 21      |
| Intressikulud                               | -13 009          | -3 379           | 22      |
| <b>Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist</b> | <b>1 837 375</b> | <b>1 817 583</b> |         |
| <b>Aruandeaasta kasum (kahjum)</b>          | <b>1 837 375</b> | <b>1 817 583</b> |         |

## Rahavoogude aruanne

(eurodes)

|                                                            | 2016              | 2015              | Lisa nr |
|------------------------------------------------------------|-------------------|-------------------|---------|
| Rahavood äritegevusest                                     |                   |                   |         |
| Ärikasum (kahjum)                                          | 1 765 967         | 1 758 051         |         |
| Korrigeerimised                                            |                   |                   |         |
| Põhivarade kulum ja väärtuse langus                        | 807 841           | 769 852           | 7,8     |
| Kasum (kahjum) põhivarade müügist                          | 0                 | -250              | 16      |
| <b>Kokku korrigeerimised</b>                               | <b>807 841</b>    | <b>769 602</b>    |         |
| Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus          | -27 499           | 16 518            | 3       |
| Varude muutus                                              | -231 916          | -122 731          | 5       |
| Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus      | 97 132            | -693 511          | 12      |
| Makstud intressid                                          | -12 237           | -3 282            | 22      |
| <b>Kokku rahavood äritegevusest</b>                        | <b>2 399 288</b>  | <b>1 724 647</b>  |         |
| Rahavood investeerimistegevusest                           |                   |                   |         |
| Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivarade soetamisel | -2 452 891        | -367 383          | 8       |
| Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivarade müügist   | 0                 | 4 394             | 8       |
| Tasutud kinnisvarainvesteeringute soetamisel               | -11 124           | -18 726           | 7       |
| Antud laenud                                               | 0                 | -865 000          | 4       |
| Laekunud intressid                                         | 82 904            | 45 999            |         |
| <b>Kokku rahavood investeerimistegevusest</b>              | <b>-2 381 111</b> | <b>-1 200 716</b> |         |
| Rahavood finantseerimistegevusest                          |                   |                   |         |
| Saadud laenud                                              | 1 260 000         | 0                 | 11      |
| Saadud laenude tagasimaksed                                | -261 056          | -231 791          | 11      |
| Arvelduskrediidi saldo muutus                              | 74                | 238               | 11      |
| Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed                         | -7 758            | -8 189            | 9       |
| Muud laekumised finantseerimistegevusest                   | 860               | 1 760             |         |
| <b>Kokku rahavood finantseerimistegevusest</b>             | <b>992 120</b>    | <b>-237 982</b>   |         |
| <b>Kokku rahavood</b>                                      | <b>1 010 297</b>  | <b>285 949</b>    |         |
| Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses                 | 701 207           | 415 258           |         |
| <b>Raha ja raha ekvivalentide muutus</b>                   | <b>1 010 297</b>  | <b>285 949</b>    |         |
| Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus                   | 1 711 504         | 701 207           |         |

## Omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

|                                            |                             |                              |               |                             | Kokku      |
|--------------------------------------------|-----------------------------|------------------------------|---------------|-----------------------------|------------|
|                                            | Osakapital<br>nimiväärtuses | Kohustuslik<br>reservkapital | Muud reservid | Jaotamata kasum<br>(kahjum) |            |
| <b>31.12.2014</b>                          | 35 075                      | 249 828                      | 1 987         | 12 297 769                  | 12 584 659 |
| Aruandeaasta kasum<br>(kahjum)             |                             |                              |               | 1 817 583                   | 1 817 583  |
| Muutused muudest<br>omanike sissemaksetest | 1 760                       |                              |               |                             | 1 760      |
| Muutused reservides                        | -700                        | 338 882                      | 700           | -338 882                    | 0          |
| <b>31.12.2015</b>                          | 36 135                      | 588 710                      | 2 687         | 13 776 470                  | 14 404 002 |
| Aruandeaasta kasum<br>(kahjum)             |                             |                              |               | 1 837 375                   | 1 837 375  |
| Muutused muudest<br>omanike sissemaksetest | 860                         |                              |               |                             | 860        |
| Muutused reservides                        |                             | 363 516                      |               | -363 516                    | 0          |
| <b>31.12.2016</b>                          | 36 995                      | 952 226                      | 2 687         | 15 250 329                  | 16 242 237 |

# Raamatupidamise aastaaruande lisad

## Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

### Üldine informatsioon

Harju Tarbijate Ühistu 2016. aasta aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga. Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

Kasumiaruanne on koostatud Raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud kasumiaruande skeemi nr. 1 alusel. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

### Finantsvarad

Kõik finantsvarad võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab ka kõiki finantsvara soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi, sealhulgas tasud vahendajatele ja nõustajatele, tehinguga kaasnevad mittetagastatavad maksud ja muud sarnased kulutused, v.a. selliste finantsvarade, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, soetamisega seotud kulutused.

Kõik tavapärastel turutingimustel toimuvad finantsvarade ostud ja müügid kajastatakse nende tehingute tehingupäeval s.t. päeval, mil ettevõtte võtab endale kohustuse (sõlmib lepingu) teatud finantsvara ostuks või müügiks.

### Raha

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse raha kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke (v.a. arvelduskrediit), kuni 3-kuulisi tähtajalisi deposiite.

Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis lühiajaliste laenukohustuste koosseisus. Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid äritegevusest kaudsel meetodil - alustades ärikasumist. Investeerimis- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

### Finantsinvesteeringud

Finantsinvesteeringuna kajastatakse väärtpaberid, mida tõenäoliselt ei müüda lähema 12 kuu jooksul. Pikaajalist finantsinvesteeringut kajastatakse bilansis soetusmaksumuses, sest turuväärtust ei ole võimalik hinnata.

### Nõuded ja ettemaksud

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta.

Kõik muud nõuded (viitlaekumised, mitmesugused muud nõuded) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas.

Pikaajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadaoleva tasu õiglases väärtuses, arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitulu, sisemise intressimäära meetodit kasutades.

### Varud

Varud võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb kauba ostuhinnast ja logistikakuludest. Tooraine ja materjalidena käsitletakse tarvikuid ja materjale, mis ei ole soetatud edasimüümise eesmärgil.

### Varude soetusmaksumuse arvestuspõhimõtted

Varude kuludes kajastamisel ja varude bilansilise väärtuse arvutamisel kasutatakse kaalutud keskmise soetushinna meetodit. Varud kajastatakse bilansis lähtudes sellest, kumb on madalam, kas nende soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Varude allahindlusi nende neto realiseerimisväärtusele kajastatakse allahindluse perioodil müüdud kaupade kuluna.

### Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteering on vara, mida ettevõtte hoiab omanikuna renditulu teenimise, väärtuse kasvu või mõlemal eesmärgil. Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid

tehingutasusid. Edasi kajastatakse kinnisvara-investeeringud soetusmaksumuses miinus akumulieeritud kulum ja allahindlused väärtuse langusest analoogiliselt materiaalse põhivaraga.

Kinnisvarainvesteeringutele rakendatav amortisatsioonimäär on 3-20% aastas. Maad ei amortiseerita.

#### Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalse põhivara kajastamisel bilansis on selle soetusmaksumusest maha arvatud akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Olulisuse printsiibist lähtudes kajastatakse põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 256 eurot ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale.

Ettevõtte kasutab materiaalse põhivara amortiseerimisel lineaarset meetodit.

Materiaalse põhivara objekti spetsiifika tõttu võib selle kasulik eluiga erineda muu sarnase grupi omast. Sellisel juhul vaadatakse seda eraldiseisvana ning määratakse talle sobiv amortisatsiooniperiood.

Kui materiaalse põhivara objektile on tehtud selliseid kulutusi, mis vastavad materiaalse põhivara mõistele, siis need kulutused lisatakse põhivara objekti soetusmaksumusele. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse aruandeperioodi kuludes.

Kui materiaalse põhivara objektil vahetatakse välja mõni oluline komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele, eeldusel, et see vastab materiaalse põhivara mõistele. Asendatav komponent kantakse bilansist maha.

#### Põhivarade arvelevõtmise alampiir 256

##### Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

| Põhivara grupi nimi   | Kasulik eluiga   |
|-----------------------|------------------|
| Maa                   | Ei amortiseerita |
| Ehitused ja rajatised | 10-50            |
| Masinad ja seadmed    | 5-10             |
| Muu inventar          | 4-10             |

Materiaalsele põhivarale määratud amortisatsiooninormid vaadatakse üle, kui on ilmnenud asjaolusid, mis võivad oluliselt muuta põhivara või põhivaragrupi kasulikku eluiga. Hinnangute muutuste mõju kajastub aruandeperioodis ja järgnevatel perioodides.

#### Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Ettevõtte kui rendileandja

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muule ettevõtte bilansis kajastatavale varale.

Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

Ettevõtte kui rentnik

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Kapitalirenti tingimustel soetatud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga.

Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

#### Finantskohustised

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaal-väärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates bilansi kuupäevast.

#### Tulud

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta. Tulu kaupade müügist kajastatakse kauba müügil kliendile jaekaupluses, üldjuhul sularaha või kaardimaksega. Tulu teenuste müügist kajastatakse lähtudes valmidusastme meetodist, teenuse osutamisest saadavad tulud ja kasum kajastatakse proportsionaalselt samades perioodides nagu teenuse osutamisega kaasnevad kulutused.

#### Maksustamine

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimiselt.

Maksustamissüsteemi omapärast lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtetel erinevusi vara maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel ning sellest tulenevalt ka edasilükkunud tulumaksunõudeid ega -kohustusi. Bilansis ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekkis jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel.

## Lisa 2 Raha

(eurodes)

|                   | 31.12.2016       | 31.12.2015     |
|-------------------|------------------|----------------|
| Sularaha kassas   | 100 300          | 102 667        |
| Arvelduskontod    | 1 525 604        | 477 180        |
| Raha teel         | 85 600           | 121 360        |
| <b>Kokku raha</b> | <b>1 711 504</b> | <b>701 207</b> |

## Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

|                                   | 31.12.2016       | Jaotus järelejäänud tähtaja järgi |                     |                |
|-----------------------------------|------------------|-----------------------------------|---------------------|----------------|
|                                   |                  | 12 kuu jooksul                    | 1 - 5 aasta jooksul | üle 5 aasta    |
| Nõuded ostjate vastu              | 257 049          | 257 049                           |                     |                |
| Ostjatelt laekumata arved         | 257 049          | 257 049                           |                     |                |
| Muud nõuded                       | 1 583 327        | 264 701                           | 728 006             | 590 620        |
| Laenunõuded                       | 1 340 000        | 21 374                            | 728 006             | 590 620        |
| Intressinõuded                    | 21 198           | 21 198                            |                     |                |
| Viitlaekumised                    | 222 129          | 222 129                           |                     |                |
| Ettemaksed                        | 4 815            | 4 815                             |                     |                |
| Tulevaste perioodide kulud        | 4 815            | 4 815                             |                     |                |
| <b>Kokku nõuded ja ettemaksed</b> | <b>1 845 191</b> | <b>526 565</b>                    | <b>728 006</b>      | <b>590 620</b> |

  

|                                   | 31.12.2015       | Jaotus järelejäänud tähtaja järgi |                     |                |
|-----------------------------------|------------------|-----------------------------------|---------------------|----------------|
|                                   |                  | 12 kuu jooksul                    | 1 - 5 aasta jooksul | üle 5 aasta    |
| Nõuded ostjate vastu              | 225 138          | 225 138                           |                     |                |
| Ostjatelt laekumata arved         | 225 138          | 225 138                           |                     |                |
| Muud nõuded                       | 1 584 887        | 263 532                           | 775 943             | 545 412        |
| Laenunõuded                       | 1 340 000        | 18 645                            | 775 943             | 545 412        |
| Intressinõuded                    | 19 685           | 19 685                            |                     |                |
| Viitlaekumised                    | 225 202          | 225 202                           |                     |                |
| Ettemaksed                        | 6 154            | 6 154                             |                     |                |
| Tulevaste perioodide kulud        | 6 154            | 6 154                             |                     |                |
| <b>Kokku nõuded ja ettemaksed</b> | <b>1 816 179</b> | <b>494 824</b>                    | <b>775 943</b>      | <b>545 412</b> |

## Lisa 4 Muud nõuded

(eurodes)

|                          | 31.12.2016       | Jaotus järelejäänud tähtaja järgi |                     |                | Intressimäär | Alusvaluuta | Lõpptähtaeg |
|--------------------------|------------------|-----------------------------------|---------------------|----------------|--------------|-------------|-------------|
|                          |                  | 12 kuu jooksul                    | 1 - 5 aasta jooksul | üle 5 aasta    |              |             |             |
| Laenunõuded              | 1 340 000        | 21 374                            | 728 006             | 590 620        |              |             |             |
| Coop Eesti Keskühistu    | 770 000          | 16 988                            | 303 934             | 449 078        | 5%           | EUR         | 30.09.2026  |
| Coop Eesti Keskühistu    | 230 000          | 4 386                             | 84 072              | 141 542        | 8%           | EUR         | 30.09.2026  |
| Coop Finants AS          | 190 000          |                                   | 190 000             |                | 8%           | EUR         | 25.11.2020  |
| Coop Finants AS          | 150 000          |                                   | 150 000             |                | 8%           | EUR         | 28.09.2019  |
| Intressinõuded           | 21 198           | 21 198                            |                     |                |              |             |             |
| Viitlaekumised           | 222 129          | 222 129                           |                     |                |              |             |             |
| <b>Kokku muud nõuded</b> | <b>1 583 327</b> | <b>264 701</b>                    | <b>728 006</b>      | <b>590 620</b> |              |             |             |

  

|                          | 31.12.2015       | Jaotus järelejäänud tähtaja järgi |                     |                | Intressimäär | Alusvaluuta | Lõpptähtaeg |
|--------------------------|------------------|-----------------------------------|---------------------|----------------|--------------|-------------|-------------|
|                          |                  | 12 kuu jooksul                    | 1 - 5 aasta jooksul | üle 5 aasta    |              |             |             |
| Laenunõuded              | 1 340 000        | 18 645                            | 775 943             | 545 412        |              |             |             |
| Coop Eesti Keskühistu    | 770 000          | 14 875                            | 341 596             | 413 529        | 5%           | EUR         | 30.09.2026  |
| Coop Eesti Keskühistu    | 230 000          | 3 770                             | 94 347              | 131 883        | 8%           | EUR         | 30.09.2026  |
| Coop Finants AS          | 190 000          |                                   | 190 000             |                | 8%           | EUR         | 25.11.2020  |
| Coop Finants AS          | 150 000          |                                   | 150 000             |                | 8%           | EUR         | 28.08.2019  |
| Intressinõuded           | 19 685           | 19 685                            |                     |                |              |             |             |
| Viitlaekumised           | 225 202          | 225 202                           |                     |                |              |             |             |
| <b>Kokku muud nõuded</b> | <b>1 584 887</b> | <b>263 532</b>                    | <b>775 943</b>      | <b>545 412</b> |              |             |             |

## Lisa 5 Varud

(eurodes)

|                        | 31.12.2016       | 31.12.2015       |
|------------------------|------------------|------------------|
| Tooraine ja materjal   | 21 670           | 16 935           |
| Müügiks ostetud kaubad | 3 159 264        | 2 931 520        |
| Ettemaksed varude eest | 1 909            | 2 472            |
| <b>Kokku varud</b>     | <b>3 182 843</b> | <b>2 950 927</b> |

Müügiks ostetud kaupade bilansilist maksumust on korrigeeritud varude inventuuri kuupäeva ja bilansipäeva vahelise perioodi käibelt arvestatud eeldatavate kaubakadude võrra- seisuga 31.12.2016 39 803 eurot (31.12.2015;20 086 eurot).

## Lisa 6 Pikaajalised finantsinvesteeringud

(eurodes)

|                                           |                 |            | Kokku        |
|-------------------------------------------|-----------------|------------|--------------|
|                                           | Aktsiad ja osad | Muud       |              |
| <b>31.12.2014</b>                         | 3 200           | 0          | 3 200        |
| Muud                                      |                 | 398        | 398          |
| <b>31.12.2015</b>                         | <b>3 200</b>    | <b>398</b> | <b>3 598</b> |
| Kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses | 3 200           | 398        | 3 598        |
|                                           |                 |            |              |
|                                           |                 |            | Kokku        |
|                                           | Aktsiad ja osad | Muud       |              |
| <b>31.12.2015</b>                         | 3 200           | 398        | 3 598        |
| <b>31.12.2016</b>                         | <b>3 200</b>    | <b>398</b> | <b>3 598</b> |
| Kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses | 3 200           | 398        | 3 598        |

Coop osaku summas 3200 eurot ja Ranna tee 46a korteriühistu osaku summas 398 eurot väärtus ei ole usaldusväärselt hinnatav, kuna nendega ei kaubelda aktiivselt. Investeeringuid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. 2016.aastal ei ilmnenu asjaolusid, mis oleksid nõudnud väärtuse korrigeerimist.

## Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud

(eurodes)

| Soetusmaksumuse meetod |        |          |          |
|------------------------|--------|----------|----------|
|                        |        |          | Kokku    |
|                        | Maa    | Ehitised |          |
| <b>31.12.2014</b>      |        |          |          |
| Soetusmaksumus         | 72 729 | 581 234  | 653 963  |
| Akumuleeritud kulum    | 0      | -219 925 | -219 925 |
| <b>Jääkmaksumus</b>    | 72 729 | 361 309  | 434 038  |
|                        |        |          |          |
| Ostud ja parendused    | 0      | 18 726   | 18 726   |
| Amortisatsioonikulu    | 0      | -29 382  | -29 382  |
|                        |        |          |          |
| <b>31.12.2015</b>      |        |          |          |
| Soetusmaksumus         | 72 729 | 599 960  | 672 689  |
| Akumuleeritud kulum    | 0      | -249 307 | -249 307 |
| <b>Jääkmaksumus</b>    | 72 729 | 350 653  | 423 382  |
|                        |        |          |          |
| Ostud ja parendused    | 0      | 11 124   | 11 124   |
| Amortisatsioonikulu    | 0      | -30 391  | -30 391  |
|                        |        |          |          |
| <b>31.12.2016</b>      |        |          |          |
| Soetusmaksumus         | 72 729 | 611 084  | 683 813  |
| Akumuleeritud kulum    | 0      | -279 698 | -279 698 |
| <b>Jääkmaksumus</b>    | 72 729 | 331 386  | 404 115  |

|                                                 | 2016   | 2015   |
|-------------------------------------------------|--------|--------|
| Kinnisvarainvesteeringutelt teenitud renditulu  | 94 391 | 85 443 |
| Kinnisvarainvesteeringute otsesed haldamiskulud | 33 177 | 31 986 |

Kinnisvarainvesteeringud on kajastatud soetusmaksumuse meetodil, kuna õiglase väärtuse usaldusväärne hindamine mõistliku kulu ja pingutusega pole võimalik.

Harju TÜ kinnisvaraobjektid on spetsiifilise otstarbega (vanad kaupluse- ja laohooned, mida enda majandustegevuses ei kasutata) ja asuvad kohtades, kus aktiivne turg puudub.

## Lisa 8 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

|                                       |         |            |                    |                             |            |                                    | Kokku      |
|---------------------------------------|---------|------------|--------------------|-----------------------------|------------|------------------------------------|------------|
|                                       | Maa     | Ehitised   | Masinad ja seadmed | Muud materiaalsed põhivarad |            | Lõpetamata projektid ja ettemaksed |            |
|                                       |         |            |                    |                             | Ettemaksed |                                    |            |
| 31.12.2014                            |         |            |                    |                             |            |                                    |            |
| Soetusmaksumus                        | 145 938 | 12 032 811 | 151 305            | 4 698 151                   | 5 195      | 5 195                              | 17 033 400 |
| Akumuleeritud kulum                   | 0       | -2 148 767 | -103 191           | -2 844 220                  |            |                                    | -5 096 178 |
| Jääkmaksumus                          | 145 938 | 9 884 044  | 48 114             | 1 853 931                   | 5 195      | 5 195                              | 11 937 222 |
|                                       |         |            |                    |                             |            |                                    |            |
| Ostud ja parendused                   |         |            | 28 713             | 187 832                     | 181 124    | 181 124                            | 397 669    |
| Amortisatsioonikulu                   |         | -348 178   | -16 811            | -375 481                    |            |                                    | -740 470   |
| Müügid                                |         |            |                    | -2 454                      | -1 690     | -1 690                             | -4 144     |
| Ümberklassifitseerimised              |         | -7 054     |                    |                             | 7 054      | 7 054                              | 0          |
|                                       |         |            |                    |                             |            |                                    |            |
| 31.12.2015                            |         |            |                    |                             |            |                                    |            |
| Soetusmaksumus                        | 145 938 | 12 018 988 | 178 690            | 4 827 072                   | 191 683    | 191 683                            | 17 362 371 |
| Akumuleeritud kulum                   | 0       | -2 490 176 | -118 674           | -3 163 244                  | 0          | 0                                  | -5 772 094 |
| Jääkmaksumus                          | 145 938 | 9 528 812  | 60 016             | 1 663 828                   | 191 683    | 191 683                            | 11 590 277 |
|                                       |         |            |                    |                             |            |                                    |            |
| Ostud ja parendused                   | 185 885 | 1 881 937  |                    | 336 368                     | 16 571     | 16 571                             | 2 420 761  |
| Amortisatsioonikulu                   |         | -388 230   | -15 928            | -373 292                    |            |                                    | -777 450   |
| Ümberklassifitseerimised              |         | 187 883    |                    |                             | -187 883   | -187 883                           | 0          |
| Ümberklassifitseerimine ettemaksetest |         | 187 883    |                    |                             | -187 883   | -187 883                           | 0          |
|                                       |         |            |                    |                             |            |                                    |            |
| 31.12.2016                            |         |            |                    |                             |            |                                    |            |
| Soetusmaksumus                        | 331 823 | 14 088 808 | 178 690            | 5 098 837                   | 20 371     | 20 371                             | 19 718 529 |
| Akumuleeritud kulum                   | 0       | -2 878 406 | -134 602           | -3 471 933                  |            |                                    | -6 484 941 |
| Jääkmaksumus                          | 331 823 | 11 210 402 | 44 088             | 1 626 904                   | 20 371     | 20 371                             | 13 233 588 |

### Müüdud materiaalsed põhivarad müügihinna

|                                    | 2016     | 2015         |
|------------------------------------|----------|--------------|
| Masinad ja seadmed                 | 0        | 250          |
| Muud materiaalsed põhivarad        | 0        | 2 454        |
| Lõpetamata projektid ja ettemaksed | 0        | 1 690        |
| <b>Kokku</b>                       | <b>0</b> | <b>4 394</b> |

Täielikult amortiseerunud, kuid veel kasutuses olevate põhivarade soetusmaksumus seisuga 31.12.2016 oli 2 402 712 eurot (2015; 2 190 280 eurot).

Laenukohustuste tagatiseks pandutud materiaalse põhivara kohta on informatsioon lisas 12.

## Lisa 9 Kapitalirent

(eurodes)

### Aruandekohustuslane kui rentnik

|                                      | 31.12.2016 | Jaotus järelejäänud tähtaja järgi |                     | Intressimäär | Alusvaluuta | Lõpptähtaeg |
|--------------------------------------|------------|-----------------------------------|---------------------|--------------|-------------|-------------|
|                                      |            | 12 kuu jooksul                    | 1 - 5 aasta jooksul |              |             |             |
| Tomra Service OÜ                     | 17 326     | 8 071                             | 9 255               | 3-5,51%      | EUR         | 01.12.2018  |
| <b>Kapitalirendikohustised kokku</b> | 17 326     | 8 071                             | 9 255               |              |             |             |

  

|                                      | 31.12.2015 | Jaotus järelejäänud tähtaja järgi |                     | Intressimäär | Alusvaluuta | Lõpptähtaeg |
|--------------------------------------|------------|-----------------------------------|---------------------|--------------|-------------|-------------|
|                                      |            | 12 kuu jooksul                    | 1 - 5 aasta jooksul |              |             |             |
| Tomra Service OÜ                     | 25 084     | 7 758                             | 17 326              | 3-5,51%      | EUR         | 01.12.2018  |
| <b>Kapitalirendikohustised kokku</b> | 25 084     | 7 758                             | 17 326              |              |             |             |

| Renditud varade bilansiline jääkmaksumus |               |               |
|------------------------------------------|---------------|---------------|
|                                          | 31.12.2016    | 31.12.2015    |
| Muud materiaalsed põhivarad              | 17 134        | 24 695        |
| <b>Kokku</b>                             | <b>17 134</b> | <b>24 695</b> |

Kapitalirendilepingud on sõlmitud kasutades sisemist intressimäära.

Vastavalt kapitalirendilepingutele läheb vara automaatselt üle rentniku omandisse, kui lepingus toodud summad on tasutud. Samuti kohustub rentnik hoidma vara selliselt, et rendiobjekti väljaminek rentniku valdusest ilma liisinguandja nõusolekuta oleks välistatud.

## Lisa 10 Kasutusrent

(eurodes)

### Aruandekohustuslane kui rendileandja

|                                                                         | 2016             | 2015             |
|-------------------------------------------------------------------------|------------------|------------------|
| Kasutusrenditulu                                                        | 344 761          | 364 427          |
| Järgmiste perioodide kasutusrenditulu mittekatkestatavatest lepingutest |                  |                  |
|                                                                         | 31.12.2016       | 31.12.2015       |
| 12 kuu jooksul                                                          | 304 751          | 308 321          |
| 1-5 aasta jooksul                                                       | 292 582          | 332 142          |
| Üle 5 aasta                                                             | 152 052          | 213 440          |
| Rendile või üürile antud varade bilansiline jääkmaksumus                |                  |                  |
| Kinnisvarainvesteeringud                                                | 353 599          | 372 866          |
| Muud varad                                                              | 1 533 347        | 1 489 878        |
| <b>Kokku</b>                                                            | <b>1 886 946</b> | <b>1 862 744</b> |

Selliste materiaalse põhivara objektide puhul, mida osaliselt kasutatakse ettevõtte poolt ning osaliselt on välja renditud kasutusrendi tingimustel on soetusmaksumuse ja jääkväärtuse esitamisel arvetsatud väljarenditud pindade proportsiooni.

**Aruandekohustuslane kui rentnik**

|                                                                         | 2016       | 2015       |
|-------------------------------------------------------------------------|------------|------------|
| Kasutusrendikulu                                                        | 135 783    | 247 016    |
| Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest |            |            |
|                                                                         | 31.12.2016 | 31.12.2015 |
| 12 kuu jooksul                                                          | 106 964    | 153 245    |
| 1-5 aasta jooksul                                                       | 440 032    | 449 680    |
| Üle 5 aasta                                                             | 0          | 108 255    |

Ettevõtte rendib äripinda.

Äripinna üürilepingu 21.04.2012 kohaselt on tagatisraha summa katteks sõlmitud garantiileping SEB AS-ga summas 18 600 eurot tähtajaga 13.12.2017.a.

## Lisa 11 Laenukohustised

(eurodes)

|                                      | 31.12.2016       | Jaotus järeljäänud tähtaja järgi |                     |             | Intressimäär | Alusvaluuta | Lõpptähtaeg |
|--------------------------------------|------------------|----------------------------------|---------------------|-------------|--------------|-------------|-------------|
|                                      |                  | 12 kuu jooksul                   | 1 - 5 aasta jooksul | üle 5 aasta |              |             |             |
| Lühiajalised laenud                  |                  |                                  |                     |             |              |             |             |
| Harju TÜ Säästukassa                 | 2 135            | 2 135                            |                     |             | 5%           | EUR         | 31.12.2017  |
| Arvelduskrediit SEB                  | 490              | 490                              |                     |             |              | EUR         | 20.01.2017  |
| <b>Lühiajalised laenud kokku</b>     | <b>2 625</b>     | <b>2 625</b>                     |                     |             |              |             |             |
| Pikaajalised laenud                  |                  |                                  |                     |             |              |             |             |
| SEB AS                               | 1 071 000        | 252 000                          | 819 000             |             | 1,25%        | EUR         | 14.03.2021  |
| <b>Pikaajalised laenud kokku</b>     | <b>1 071 000</b> | <b>252 000</b>                   | <b>819 000</b>      |             |              |             |             |
| <b>Kapitalirendikohustised kokku</b> | <b>17 326</b>    | <b>8 071</b>                     | <b>9 255</b>        |             |              |             |             |
| <b>Laenukohustised kokku</b>         | <b>1 090 951</b> | <b>262 696</b>                   | <b>828 255</b>      |             |              |             |             |

  

|                                      | 31.12.2015    | Jaotus järeljäänud tähtaja järgi |                     |             | Intressimäär | Alusvaluuta | Lõpptähtaeg |
|--------------------------------------|---------------|----------------------------------|---------------------|-------------|--------------|-------------|-------------|
|                                      |               | 12 kuu jooksul                   | 1 - 5 aasta jooksul | üle 5 aasta |              |             |             |
| Lühiajalised laenud                  |               |                                  |                     |             |              |             |             |
| Harju TÜ Säästukassa                 | 2 033         | 2 033                            |                     |             | 5%           | EUR         | 31.12.2016  |
| Arvelduskrediit SEB                  | 416           | 416                              |                     |             |              | EUR         | 20.01.2016  |
| <b>Lühiajalised laenud kokku</b>     | <b>2 449</b>  | <b>2 449</b>                     |                     |             |              |             |             |
| Pikaajalised laenud                  |               |                                  |                     |             |              |             |             |
| SEB AS                               | 72 056        | 72 056                           |                     |             | 0,91%        | EUR         | 20.04.2016  |
| <b>Pikaajalised laenud kokku</b>     | <b>72 056</b> | <b>72 056</b>                    |                     |             |              |             |             |
| <b>Kapitalirendikohustised kokku</b> | <b>25 084</b> | <b>7 758</b>                     | <b>17 326</b>       |             |              |             |             |
| <b>Laenukohustised kokku</b>         | <b>99 589</b> | <b>82 263</b>                    | <b>17 326</b>       |             |              |             |             |

| Tagatiseks panditud varade bilansiline (jääk)maksumus |                  |                  |
|-------------------------------------------------------|------------------|------------------|
|                                                       | 31.12.2016       | 31.12.2015       |
| Maa                                                   | 132 228          | 132 228          |
| Ehitised                                              | 4 571 478        | 4 754 785        |
| Muud varad                                            | 63 912           | 63 912           |
| <b>Kokku</b>                                          | <b>4 767 618</b> | <b>4 950 925</b> |

Pikaajalised laenukohustused on Eurodes ja on sõlmitud ujuva intressimääraga.

1. Hüpoteek kinnistutele (kajastatud materiaalse põhivarana) bilansilise maksumusega

4 329 584 eurot (2015; 4 497 290 eurot).

2. Hüpoteek kinnistutele (kajastatud kinnisvarainvesteeringuna) bilansilise maksumusega 374 122 eurot (2015; 389 723 eurot).

## Lisa 12 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

|                                  | 31.12.2016       | 12 kuu jooksul   |
|----------------------------------|------------------|------------------|
| Võlad tarnijatele                | 1 965 368        | 1 965 368        |
| Võlad töövõtjatele               | 350 459          | 350 459          |
| Maksuvõlad                       | 330 398          | 330 398          |
| Muud võlad                       | 363 601          | 363 601          |
| Intressivõlad                    | 670              | 670              |
| Muud viitvõlad                   | 362 931          | 362 931          |
| Saadud ettemaksed                | 37 825           | 37 825           |
| Muud saadud ettemaksed           | 37 825           | 37 825           |
| <b>Kokku võlad ja ettemaksed</b> | <b>3 047 651</b> | <b>3 047 651</b> |
|                                  |                  |                  |
|                                  | 31.12.2015       | 12 kuu jooksul   |
| Võlad tarnijatele                | 1 993 455        | 1 993 455        |
| Võlad töövõtjatele               | 316 798          | 316 798          |
| Maksuvõlad                       | 289 961          | 289 961          |
| Muud võlad                       | 344 357          | 344 357          |
| Muud viitvõlad                   | 344 357          | 344 357          |
| Saadud ettemaksed                | 37 408           | 37 408           |
| Muud saadud ettemaksed           | 37 408           | 37 408           |
| <b>Kokku võlad ja ettemaksed</b> | <b>2 981 979</b> | <b>2 981 979</b> |

## Lisa 13 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

|                                               | 31.12.2016     | 31.12.2015     |
|-----------------------------------------------|----------------|----------------|
|                                               | Maksuvõlg      | Maksuvõlg      |
| Käibemaks                                     | 138 315        | 113 260        |
| Üksikisiku tulumaks                           | 58 865         | 54 226         |
| Erisoodustuse tulumaks                        | 1 409          | 1 134          |
| Sotsiaalmaks                                  | 118 091        | 108 628        |
| Kohustuslik kogumispension                    | 5 919          | 5 421          |
| Töötuskindlustusmaksed                        | 7 799          | 7 206          |
| Maamaks                                       | 0              | 86             |
| <b>Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad</b> | <b>330 398</b> | <b>289 961</b> |

## Lisa 14 Osakapital

(eurodes)

|                                                                                 | 31.12.2016 | 31.12.2015 |
|---------------------------------------------------------------------------------|------------|------------|
| Osakapital                                                                      | 36 995     | 36 135     |
| Osade arv (tk)                                                                  | 1 846      | 1 803      |
| Osaku nimiväärtus on 20 eurot. 2016 aastal astus ühistu liikmeks 43 uut liiget. |            |            |

## Lisa 15 Müügitulu

(eurodes)

|                                             | 2016              | 2015              |
|---------------------------------------------|-------------------|-------------------|
| Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes |                   |                   |
| Müük Euroopa Liidu riikidele                |                   |                   |
| Eesti                                       | 50 272 030        | 50 077 098        |
| <b>Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku</b>  | <b>50 272 030</b> | <b>50 077 098</b> |
| <b>Kokku müügitulu</b>                      | <b>50 272 030</b> | <b>50 077 098</b> |
| Müügitulu tegevusalade lõikes               |                   |                   |
| Jaemüük                                     | 49 209 498        | 49 023 555        |
| Kinnisvara üürileandmine                    | 344 761           | 364 427           |
| Kaubandusega seotud teenuste müük           | 717 771           | 689 116           |
| <b>Kokku müügitulu</b>                      | <b>50 272 030</b> | <b>50 077 098</b> |

## Lisa 16 Muud äritulud

(eurodes)

|                                        | 2016         | 2015          |
|----------------------------------------|--------------|---------------|
| Kasum materiaalsete põhivarade müügist | 0            | 250           |
| Muud                                   | 5 500        | 13 313        |
| <b>Kokku muud äritulud</b>             | <b>5 500</b> | <b>13 563</b> |

## Lisa 17 Kaubad, toore, materjal ja teenused

(eurodes)

|                                                  | 2016              | 2015              |
|--------------------------------------------------|-------------------|-------------------|
| Varude allahindlus ja mahakandmine               | 763 030           | 615 447           |
| Müügi eesmärgil ostetud kaubad                   | 38 266 627        | 38 496 411        |
| Müügi eesmärgil ostetud teenused                 | 1 658 307         | 1 592 526         |
| Müügi abimaterjalid                              | 85 891            | 99 903            |
| <b>Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused</b> | <b>40 773 855</b> | <b>40 804 287</b> |

## Lisa 18 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

|                                        | 2016             | 2015             |
|----------------------------------------|------------------|------------------|
| Turunduskulud                          | 268 325          | 228 645          |
| Ruumide halduskulud                    | 1 096 255        | 1 183 074        |
| Valvekulud                             | 150 650          | 161 563          |
| Seadmete halduskulud                   | 197 050          | 186 106          |
| Pangateenused                          | 187 290          | 251 597          |
| Autode kulu                            | 25 863           | 25 183           |
| Personalikulu                          | 28 949           | 34 020           |
| Kontorikulu                            | 54 591           | 45 658           |
| Muud tegevuskulud                      | 42 690           | 39 187           |
| <b>Kokku mitmesugused tegevuskulud</b> | <b>2 051 663</b> | <b>2 155 033</b> |

## Lisa 19 Tööjõukulud

(eurodes)

|                                                | 2016             | 2015             |
|------------------------------------------------|------------------|------------------|
| Palgakulu                                      | 3 667 380        | 3 451 849        |
| Sotsiaalmaksud                                 | 1 207 563        | 1 144 486        |
| <b>Kokku tööjõukulud</b>                       | <b>4 874 943</b> | <b>4 596 335</b> |
| Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale | 283              | 287              |

## Lisa 20 Muud ärikulud

(eurodes)

|                                | 2016         | 2015         |
|--------------------------------|--------------|--------------|
| Trahvid, viivised ja hüvitised | 111          | 13           |
| Muud                           | 3 150        | 7 090        |
| <b>Kokku muud ärikulud</b>     | <b>3 261</b> | <b>7 103</b> |

## Lisa 21 Intressitulud

(eurodes)

|                            | 2016          | 2015          |
|----------------------------|---------------|---------------|
| Intressitulu hoiustelt     | 87            | 50            |
| Intressitulu laenudelt     | 84 330        | 62 861        |
| <b>Kokku intressitulud</b> | <b>84 417</b> | <b>62 911</b> |

## Lisa 22 Intressikulud

(eurodes)

|                              | 2016          | 2015         |
|------------------------------|---------------|--------------|
| Intressikulu laenudelt       | 12 041        | 2 128        |
| Intressikulu kapitalirendilt | 866           | 1 154        |
| Muud intressikulud           | 102           | 97           |
| <b>Kokku intressikulud</b>   | <b>13 009</b> | <b>3 379</b> |

## Lisa 23 Tingimuslikud kohustised ja varad

(eurodes)

|                                             | 31.12.2016        | 31.12.2015        |
|---------------------------------------------|-------------------|-------------------|
| Tingimuslikud kohustised                    |                   |                   |
| Võimalikud dividendid                       | 11 906 000        | 10 730 000        |
| Tulumaksukohustis võimalikelt dividendidelt | 2 976 500         | 2 682 500         |
| <b>Kokku tingimuslikud kohustised</b>       | <b>14 882 500</b> | <b>13 412 500</b> |

## Lisa 24 Seotud osapooled

(eurodes)

| <b>Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused</b> |         |        |
|--------------------------------------------------------------------------------------|---------|--------|
|                                                                                      | 2016    | 2015   |
| Arvestatud tasu                                                                      | 105 755 | 99 850 |

# Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 07.04.2017

**Harju Tarbijate Ühistu (registrikood: 10347236) 01.01.2016 - 31.12.2016 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:**

| Allkirjastaja nimi | Allkirjastaja roll | Allkirja andmise aeg |
|--------------------|--------------------|----------------------|
| PIRET LUBERG       | Juhatuse liige     | 07.04.2017           |
| JÜRI KIMMEL        | Juhatuse liige     | 07.04.2017           |
| JAAN MARJUNDI      | Juhatuse liige     | 07.04.2017           |

# SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

## Harju Tarbijate Ühistu volinikele

### Arvamus

Oleme auditeerinud Harju Tarbijate Ühistu (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2016 ning kasumiaruannet, rahavoogude aruannet ja omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31.12.2016 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

### Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperthe eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusel.

### Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

### Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

### Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
  - omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamusel avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
  - hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
  - teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
  - hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.
- Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Joel Tõugjas

Vandeauditori number 191

ADELAID OÜ

Auditoorettevõtja tegevusloa number 91

Tildri tn 21-24, Tallinn, Harju maakond, 12916

07.04.2017

## Audiitorite digitaalallkirjad

Harju Tarbijate Ühistu (registrikood: 10347236) 01.01.2016 - 31.12.2016 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

| Allkirjastaja nimi | Allkirjastaja roll | Allkirja andmise aeg |
|--------------------|--------------------|----------------------|
| JOEL TÕUGJAS       | Vandeaudiitor      | 07.04.2017           |

## Kasumi jaotamise ettepanek

(eurodes)

|                                                                        | 31.12.2016        |
|------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)                           | 13 412 954        |
| Aruandeaasta kasum (kahjum)                                            | 1 837 375         |
| <b>Kokku</b>                                                           | <b>15 250 329</b> |
| Jaotamine                                                              |                   |
| Kohustusliku reservkapitali suurendamine (vähendamine)                 | 367 475           |
| Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist) | 14 882 854        |
| <b>Kokku</b>                                                           | <b>15 250 329</b> |

## Kasumi jaotamise otsus

(eurodes)

|                                                                        | 31.12.2016        |
|------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)                           | 13 412 954        |
| Aruandeaasta kasum (kahjum)                                            | 1 837 375         |
| <b>Kokku</b>                                                           | <b>15 250 329</b> |
| Jaotamine                                                              |                   |
| Kohustusliku reservkapitali suurendamine (vähendamine)                 | 367 475           |
| Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist) | 14 882 854        |
| <b>Kokku</b>                                                           | <b>15 250 329</b> |

## Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

| Tegevusala                                                                                  | EMTAK kood | Müügitulu (EUR) | Müügitulu % | Põhitegevusala |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|------------|-----------------|-------------|----------------|
| Jaemüük spetsialiseerimata kauplustes, kus on ülekaalus toidukaubad, joogid ja tubakatooted | 47111      | 48543174        | 96.56%      | Jah            |
| Muud mujal liigitamata äritegevust abistavad tegevused                                      | 82991      | 717771          | 1.43%       | Ei             |
| Muude ehitusmaterjalide ja –tarvete jaemüük                                                 | 47529      | 666324          | 1.33%       | Ei             |
| Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus                                        | 68201      | 344761          | 0.69%       | Ei             |

## Sidevahendid

|                 |                   |
|-----------------|-------------------|
| Liik            | Sisu              |
| Telefon         | +372 6699801      |
| Faks            | +372 6699818      |
| E-posti aadress | keskus@harjuty.ee |